

Latinsko - český slovník

pohyb

addukce- připažení končetiny ke střední čáře

abdukce- odtažení končetiny od střední čáry

dukce – pohyb ve vodorovné rovině, naklánění

extenze- natažení, napřímení

flexe – ohnutí, ohybání

oposice – postavení proti (postavení palce proti ostatním prstům)

pronace –vtáčení, otáčivý pohyb ruky a předloktí palcem dolů (stejné i u nohy)

rotace – otáčení, otáčivý pohyb kolem dlouhé osy

supinace – otáčení končetiny směrem od palce – dlaní nahoru (dopředu), u nohy otáčení zevním okrajem dolů

roviny, směry

mediální – ke střední čáře

laterální- do střední čáry, boční, zevní

ventrální – přední strana těla od střední roviny

dorzálně – zadní strana těla do střední roviny

kraniální – směrem k hlavě

kaudální – směrem dolů, k nohám

proximální – směrem k tělu (na končetinách)

distální – směrem k prstům (na končetinách), okrajový, periferní

radiální – předloktí na palcové straně

ulnární – předloktí na malíkové straně

anterior – přední plocha

posterior - zadní plocha

superior - horní plocha (např. Kosti)

inferior – dolní plocha

anteroposterior- mající vztak k přední i zadní části

anteversio – anteverze – sklon vpřed (pánev, děloha...)

intra – dovnitř, unvitř

dexter – pravý

sinister-levý

páteř – columna vertebralis

C1-C7 cervikální- krční

C-Th cervikothorakální – přechod krční- hrudní

Th1-Th12 thorakální – hrudní

Th-L thorakolunbální – přechod hrudní- bederní

L1-L5 lumbální – bederní

L-S lunbosacroiliacální – přechod bederněkřížový

S sakrální – křížový – os sacrum – kost křížová

Co os coccygis – kostrč

hrudník – thorax
costae – žebra
sternum – hrudní kost

horní končetina
metakarp – záprstní kůstky na ruce
carpus - zápěstí
radius – vřetenní kost
ulna – loketní kost
articulatio cubiti – loketní kloub
humerus– kost pažní
articulatio humeri – ramenní kloub
clavicula – klíční kost
scapula – lopatka

dolní končetina
metatarz – záprstní kůstky na noze
talus – hlezenní kost
calcaneus – patní kost
articulatio talocruralis – hlezenní kloub
tibia – kost holení
fibula- kost lýtková
articulatio genus – kolenní kloub
meniscus – vnitrokloubní ploténka
patella - česka
femur – kost stehenní
trochanter - chocholík
articulatio coxae – kyčelní kloub

pelvis – pánev
os coxae – kost pánevní
os ilium – kost kyčelní
os pubis - kost stydká
os ischii – kost sedací
symfýza – spona stydká
spina iliaca – trn kosti pánevní

A
abdurace – ztvrdnutí
abrupce - odtržení, přetržení
acetabulum – jamka kyčelního kloubu
acromion – nadpažek, výběžek lopatky
adipozita – otylost
afebrilní- bez teploty
ankyloza – chorobné ztuhnutí kloubu

antalgický – bolest zmírňující (např. pohyb)
anulus – prsten, prstenec
anulus fibrosus – vazivový prstenec obratlové destičky
aponeurozitida – zánět šlachy
aponeuroza – alachovitá blána, plochá šlacha
atlas – nosič , první krční obratel
articulatio - kloub
artritida - zánět kloubu
arthritis uratica - dna
artroza - nezářlivé degenerativní onemocnění kloubu
aseptický - zbavený choroboplodných zárodků
atrofie - úbytek tkáně
atlantookcipitální – přechod záhlaví

B

bilaterální- oboustranný
brachyrachie – vrozená abnormálně krátká páteř
burzitida- zánětlivý váček v blízkosti kloubu a šlach

C

cauda – ocas, ohon
carpeus-carpus – zápěstí
cephalalgie – bolest hlavy
cervikokraniální – krční páteř
cervikalizace – hrudní obratel získává charakter C obratle
cervikální migrena – bolest hlavy provázená závratí, porucha sluchu
cirkumflexe – otočení, ohnutí
claudicatio intermittens – klaudikační bolesti, bolest dolní končetiny při chůzi, onemocnění žilního
systému způsobí špatné prokrvení dolní končetiny s náslenou bolestí
collum- krček
congenitalis – vrozený
coxa – kyčelní kloub
coxa plana – zploštění hlavice kyčelního kloubu
coxa valga – kyčel vbočená
coxa vara - kyčel vybočená
coxagra – dna kyčelního kloubu
coxalgie – bolest v kyčelním kloubu
coxarthropathia – nespecifické onemocnění kyčelního kloubu
coxarthrosis – degenerativní onemocnění kyčelního kloubu
coxitis – zánět kyčelního kloubu
cytostatický – zastavující růst a dělení buněk

D

defectus – defekt, poškození
decalcifikace – odvápnění
dekompresivní-odlehčující
demineralizace- úbytek minerálních solí
dextroflexe- ohnutí v pravo
dextrotorze- otočení do prava
diafýza - střední dlouhé úsek kosti
discus intervertebralis – meziobratlová destička
discopathia – onemocnění meziobratlových destiček
dislokace – posunutí do jiného místa
distorze- podvrknutí
dysfunkce- poškozená činnost
dysmotilita – narušení pohyblivosti
dysmyotonie – porucha svalového napětí
dysodyníe – porucha vnímání bolesti
dysestézie – porucha citlivosti – zvlášt na dotek
dysbazie – porucha chůze, usržení rovnováhy při stoji a chůzi
dysplazie – porucha velikosti

E

edém- otok
elevátor- zdvihač
elevace – zdvužení
epifýza – koncové kloubní část dlouhé kosti
enthesopathia – nespecifikovaná choroba šlachových nebo svalových úponů
erosio – eroze, oděrka, rozpad, defekt
extenze-natažení,napřimení
extruze – vytlačení, vyloučení , uvolnění

F

fascie- svalová povázka
fissura – rýha, trhlina, štěrbina
fixace- upevnění, zajištění nahybnosti
fixní – nepohyblivý , pevný
flexe- ohnutí, ohýbání
fossa- jamka
f.politea- jamka podkolení
foramen – otvor
foramen costotransversarium – otvor v příčných výběžcích krčních obratlů, prochází jím
vertbrální
arterie – tepna
foramen intervertebrale – otvor meziobratlový pro výstup míšního nervu
foramen obturatum – velký otvor obkroužený kostí sedací a stadkou
fraktura – zlomenina

G

gonartroza – degenerativní onemocnění kolenního kloubu
gonagra – dnava artritida kolenního kloubu

H

hallux- palec
hallux valgus – vbočený palec
hematom- krevní výron pod kůží
hernie – kýla
herniace – vysunutí části orgánu (ploténky) mimo jeho přirozené místo
hypoplasie – nedostatečný vývin

CH

chondrosa – tvorba chrupavčité tkáně, chronické degenerativní změny na chrupavce
chndrosis intervertebralis – degenerativní změny na chrupančitých částech meziobratlové ploténky

I

idoipatický – vzniklý z nejasné příčiny
incipiens – začínající , počínající
inferior- spodní
infrakce- neuplná zlomenina, nalomenina
insuficience – neodstatečnost
intermitentní – přerušovaný , střídavý
intenze- napětí
interosseum – mezikostní
intervertebralis – meziobratlový
iritace – podráždění
iritabilní – dráždivý
isthmus – úzké spojení , můstek, zúžené místo
isometrický – stejné délky
isotonický – stejného napětí

J

juvenilní - mladický
juxantikulární – ležící v blízkosti kloubu

K

komprese- stlačení
kondyl – hrbol kloubní
kontrakce-stažení
kontraktura – trvalé postavení kloubu v určité poloze
kontuze – pohnoždění
konvulze- křeč
korekce – napravení
kyfoza- prohnutí páteře v zad

L

labrun – vazivově chrupavčitý okraj kolem kloubní plochy

ligamentum – vaz

lokomotorický – týkající se pohybu (chůze)

lordoza – prohnutí páteře vpřed

luxace – vzmknutí, vzklobení, poranění kloubu

lumbago – ústřel, náhle vzniklá bolest v bederní krajině spojená se spazmem zádočných svalů

lumbalgie – bolesti v bederní části páteře a v kříži

lumboischiadický syndrom – onemocnění bederní páteře, bolestivost a omezená hybnost L páteře

M

metaplazie – osofikace – přeměna v kostní tkáň, kostnatění

musculus – sval

musculatura – svalstvo

N

nekroza -odumřelá tkáň

nefritida – zánět ledvin

neuropatie – nespecifikované onemocnění nervů

nearthrosis – chorobné vytvoření nepravého kloubu

O

os – kost

osteoperiostitida – zánět kosti, okostice

osteoporóza – řídnutí kostí

osteoporosis congenitus – osteoporóza vrozená

osifikace - zcostnatění

osteofyt – kostní výrůstek

osteocondritida – ohraničený zánět kostí a přilehlé chrupavky

osteocondrolýza – uvolnění nekrotické části chrupavky a kosti při osteochondronekroze

osteocondropatie – onemocnění kostí s přilehlou částí kloubní chrupavky – deformují kyčle

osteocondroza – onemocnění kostí a chrupavky postihující zejména oblast v blízkosti kloubů

P

patela - česka

planta – ploska nohy

posttraumatický – pourazový

pronace – vnitřní rotace předloktí či nohy

polyartralgie – bolesti více kloubů

polyartritida – zánětlivé postižení více kloubů

protruze – vysunutí dopředu, vytlačení, vyklenutí

propulze – tendence k vychýlení těla dopředu

pseudoradikulární – napodobující kořenové šíření (bolest při dráždění kořenových nervů)

processus spinosus – výběžek trnový
processus mastoideus – výběžek bradavkový
periosteum – periost , okostice, vazivový obal kosti

Q

R

relaxace – ochablost, uvolnění svalů
radikulitida – zánět míšních kořenů
radikulopatie – postižení míšního kořene
reflux – zpětný tok
ruptura – roztržení, přetržení (svalu, vazy, šlach)

S

supinace – zevní rotace předloktí či nohy
subluxace – neuplné vymknutí, vykloubení
stenóza – abnormální zúžení
spasmus – stažení , křeč
skolioza –bočitost, vychýlení páteře ve frontální rovině
spondylartroza – degenerativní proces páteře s postižením meziobratlových kloubů
spondylalgie – bolest obratlů
spondyloschiza – vrozený rozštěp jednoho i více obratlů
spondyloza deformans – degenerativní změny meziobratlových destiček vedoucí k tvorbě výrůstků
na okraji těla obratle
spina bifida – rozštěp páteře, stav kdy obratleové oblouky zůstávají otevřeny
syndesmóza – spojení kostí vazivem
synostóza – spojení kostní tkáně

T

tendo -šlacha
tendosynovitida – zánět šlachové pochvy
tenodynie – bolest šlachová
tenze – tlak, napětí
thorakalgie – bolest hrudníku
temporomandibulární – čelistní kloub

U

V

vaskulitida – zánět cévy
vasomotorica - vazomotorické
vertebrae – obratel

W

X

Y

Z